

Høyesteretts kjæremålsutvalg

INSTANS:	Høyesteretts kjæremålsutvalg
DATO:	1979-07-06
PUBLISERT:	Rt-1979-1279
STIKKORD:	Naturvernloven §16.
SAMMENDRAG:	Bestemmelsen måtte tolkes slik at den hjemlet kommunen rett til å besørge rydding hvor det på en eiendom var en stor ansamling av biler, landbruksmaskiner, materialer o. lign. som virket skjemmende og som i det alt vesentlige måtte karakteriseres som skrap, selv om det i skrap-samlingen befant seg gjenstander av en viss verdi. - Om skrap-samlingen besto da naturvernloven ble gitt, ga ikke grunnloven §97 eierne krav på å ha skrapet liggende på ubestemt tid. - Naturvernloven §16 fikk anvendelse selv om deler av skrap-samlingen tilhørte andre enn grunneieren. Henvisninger: lov-1814-05-17-§97 (Grl §97), lov-1970-06-19-63-§16 (Naturvernlov §16).
SAKSGANG:	L.nr. 226K/1979
PARTER:	Olai Njå og Martin Haganes mot Sandnes kommune (kommuneadvokat Øivind Asplund).
FORFATTER:	Blom, Elstad og Løchen.

Dommerne Blom, Elstad og Løchen.

Olai Njå og Martin Haganes fremsatte begjæring til Sandnes namsrett og midlertidig forføyning for å hindre Sandnes kommune i å fjerne brukte biler, landbruksmaskiner m.v. fra Olai Njås eiendom med hjemmel i naturvernlovens §16.

Ved namsrettens kjennelse av 15. mars 1979 ble begjæringen ikke tatt til følge, og ved Gulating lagmannsretts kjennelse av 4. mai 1979 ble namsrettens kjennelse stadfestet.

Martin Haganes og Olai Njå påkjærte lagmannsrettens kjennelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg.

Martin Haganes som eiet hensatte biler, hevdet bl.a. at en del av bilene var solgt og at han hadde til hensikt å selge eller nyttiggjøre seg bilene på regningssvarende måte. Videre pekte han på at han ikke hadde erklært kjæremål til lagmannsretten sammen med Njå. Han mente derfor at det ikke var riktig å behandle hans sak sammen med Njås kjæremål.

Olai Njå hevdet at det ikke dreide seg om kasserte ting og at naturvernlovens §16 derfor ikke var anvendelig. Han hadde helt siden 1960 ved siden av å drive jordbruk, bygd tilhengere, jordbruksmaskiner m.v. av materialer fra brukte biler. Arealet som ble nyttet som opplagsplass var på ca. 5 mål. Da forholdet hadde bestått siden 1960 mente han at det var å gi naturvernlovens §16 tilbakevirkende kraft å reagere nå.

Sandnes kommune anførte bl.a. at det var samlet en mengde gamle biler m.v. på eiendommen, materiell man ellers bare kunne vente å finne på en større skraphandel eller condemneringsplass. Det kunne ikke være et vilkår for anvendelse av naturvernlovens §16 at

Side 1280

det ikke fantes noe av verdi blant skrapet. Man kunne heller ikke være prisgitt det den ansvarlige måtte påberope seg av planer eller vedkommendes vurdering av det estetiske. Naturvernlovens §16 måtte etter kommunens mening vurderes ut fra forholdene på stedet. Eiendommen lå i et av landets mest veldrevne jordbruksområder. Det var ikke søkt om bevilling til omsetning av brukte ting, og slik bevilling ville heller ikke blitt gitt.

Kjæremålsutvalget uttalte:

« Høyesteretts kjæremålsutvalg bemerker at det her foreligger kjæremål over lagmannsrettens avgjørelse i en kjæremålssak. Det følger da av tvistemålslovens §404 at utvalget bare kan prøve om det foreligger feil ved lagmannsrettens saksbehandling eller ved lagmannsrettens tolking av loven. Utvalget må derfor bygge på den bedømmelse av bevisene som lagmannsretten har foretatt, og utvalget kan heller ikke prøve lagmannsrettens konkrete lovanvendelse.

Utvalget må derfor som namsretten og lagmannsretten legge til grunn « at den store mengde biler, landbruksmaskiner, materialer o.l. som er samlet på Njås eiendom virker særdeles skjemmende og at den overveiende del av samlingen er ubrukbar og verdiløs og må karakteriseres som skrap ». Videre at det alt vesentligste av de større gjenstandene - maskiner, bilvrak, tomme tønner, utslitte bildekk og annet - må anses som kassert av eieren.

Utvalget er enig med lagmannsretten i at naturvernlovens §16 må tolkes slik at den hjemler kommunen rett til å besørge rydding foretatt i et tilfelle som dette. Det må kommunen kunne gjøre selv om der i skrapsamlingen befinner seg gjenstander av en viss verdi. Hensynet til eieren må anses tilstrekkelig varetatt ved at han har fått frist til selv å fjerne tingene og lagmannsretten har fastslått at både Haganes og Njå fikk rikelig anledning og oppfordring til å fjerne gjenstandene selv.

Utvalget finner det videre klart at selv om skrapsamlingen bestod da naturvernloven ble gitt, gir ikke grunnlovens §97 eierne krav på å ha den liggende på ubestemt tid.

Utvalget er videre enig i lagmannsrettens tolking av naturvernlovens §16 for så vidt lagmannsretten er kommet til at den får anvendelse selv om deler av skrapsamlingen tilhører andre enn grunneieren.

Da kravet om midlertidig forføyning er reist av Haganes og Njå i fellesskap, er det ikke noen saksbehandlingsfeil at lagmannsretten har behandlet og tatt standpunkt til sakene i en kjennelse.

Kjæremålene kan således ikke føre fram.

Etter resultatet må kommunen tilkjennes saksomkostninger. Beløpet settes til kr. 1.000. »

Sist oppdatert 18. november 2005